

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸

پیوست ۲ - مرتب

بیتنالی

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۵۱۱، ۶۴۴ صبح ۷

تاریخ ثبت: ۸۵۱۱، ۲۹ عصر

اقدام کننده: اداره قوانین

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۹۷۴۷/۳۶۰۹ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ دولت

درخصوص تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد

خطرناک و دیگر ضایعات در دریا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ

۱۳۸۰/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است، در

اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن

شورای محترم به پیوست ارسال می گردد. ان

مهدی کروبوی

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۸۰/۱۱، ۲۴ صبح

تاریخ ثبت: ۸۰/۱، ۲۹ عصر

اقدام کننده: اداره تحقیقات

پیوست

بسم الله

لایحه تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

ماده واحده - پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا مشتمل بر شانزده ماده و پنج ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

مقدمه:

کشورهای متعاقد که عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در مورد حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی - مصوب ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی) - می باشند؛

با تصدیق به خطری که انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات متوجه سلامت انسان و محیط زیست منطقه پروتکل می نماید و اینکه انتقالات دفع مزبور، اثرات زیانبار این گونه مواد زاید را از منشأ آنها به کشورهای عبور و کشورهای که مواد زاید در آنها دفع یا نگهداری خواهد شد، انتقال می دهد؛

با اعتقاد به اینکه کاهش یا کنار گذاشتن تولید مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات، و در صورتی که این امر میسر نباشد، دفع صحیح آنها از نظر زیست محیطی در محل تولید یا در نزدیکی آن مؤثرترین راه برای کاهش خطرانی است که به واسطه مواد زاید خطرناک یا

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

بیتعالی

دیگر ضایعات از جمله انتقالات برون مرزی آنها متوجه سلامت انسان و محیط زیست دریایی می شود؛

با تشخیص کامل اینکه هر کشور متعهد دارای حق حاکمیت برای تحریم ورود یا دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات خارجی در سرزمین خود می باشد؛

با تأکید بر اهمیت همکاری و هماهنگی اقدامات منطقه ای به منظور نظارت بر انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعهد و محدودیت واردات مواد زاید از کشورهای غیر متعهد برای دفع؛

باتوجه به ماده (۱۱) کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها - مصوب مارس ۱۹۸۹ میلادی (اسفند ۱۳۶۷ هجری شمسی) - و با اعتقاد به روح کنوانسیون یادشده؛

با آگاهی از مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریا - مصوب ۱۹۸۲ میلادی (۱۳۶۱ هجری شمسی)، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی کشتی ها و پروتکل آن (مارچول ۷۳/۷۸) و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا به وسیله تخلیه مواد زاید و دیگر ضایعات - مصوب ۱۹۷۲ میلادی (۱۳۵۱ هجری شمسی) و پروتکل آن مصوب ۱۹۹۶ میلادی (۱۳۷۵ هجری شمسی)؛

همچنین با در نظر گرفتن اقدامات و موافقتنامه های بین المللی مربوط به ویژه اعلامیه ریو در باره محیط زیست و توسعه (۱۹۹۲ میلادی) (۱۳۷۱ هجری شمسی) و دستور کار ۲۱؛

با علاقمندی به تحکیم اجرای مواد (۴) و (۵) و با رعایت ماده (۱۹) کنوانسیون منطقه ای کویت؛

به شرح زیر توافق نمودند:

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

بسم الله تعالی

ماده ۱ - حیطه شمول پروتکل

- ۱ - این پروتکل در مورد مواد زاید زیر که مشمول انتقالات برون مرزی از منطقه پروتکل یا به آن یا از طریق آن و همچنین دفع آنها هستند، اعمال خواهد شد؛
الف - مواد زایدی که در هر یک از طبقه بندیهای ضمیمه (۱) درج شده اند مواد زاید خطرناک خواهند بود مگر اینکه این مواد هیچ یک از ویژگی های مندرج در ضمیمه (۳) را دارا نباشند؛ و
ب - مواد زایدی که در هر یک از طبقه بندی های ضمیمه (۲) درج شده اند، دیگر ضایعات خواهند بود.
- ۲ - مواد زایدی که به سبب رادیواکتیو بودن مشمول سایر نظامهای نظارتی بین المللی هستند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی هستند.
- ۳ - مواد زایدی که از تأسیسات ساحلی ناشی شده و تحت شمول پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره - مصوب ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی) - قرار دارند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی می باشند.
- ۴ - هیچ یک از مفاد این پروتکل به گونه ای تفسیر نخواهد شد به معنای ممنوعیت یا تنظیم انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از طریق زمین یا هوا (که به محیط زیست دریایی منطقه پروتکل وارد نمی شود) باشد.

ماده ۲ - تعاریف

از نظر این پروتکل :

- ۱ - «مواد زاید» عبارت از مواد یا اجسامی است که دفع شده اند یا قرار است دفع شوند یا براساس مقررات قوانین ملی لازم است دفع گردند.
- ۲ - «مدیریت» به معنای جمع آوری، حمل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله مراقبت بعدی از محل های دفع می باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

بسم الله

۳- «انتقالات برون مرزی» عبارت است از هرگونه انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی یک کشور می‌باشد یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی کشور دیگر است یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، به شرطی که حداقل دو کشور در انتقال دخالت داشته باشند.

۴- «مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی» به معنای انجام تمام اقدامات عملی برای تضمین این است که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به نحوی مهار شده که موجب حفظ سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات زیان‌آور ناشی از این گونه ضایعات خواهد شد.

۵- «کشور واردکننده» عبارت است از هر کشوری که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به آن طراحی شده یا به منظور دفع در آن یا برای بارگیری قبل از دفع در منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، در نظر گرفته شده است.

۶- «کشور صادرکننده» عبارت است از هر کشوری که از آن انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام شده است.

۷- «کشور عبور» عبارت است از هر کشوری بجز کشور صادرکننده یا واردکننده که از طریق آن انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام گردد یا انجام می‌شود.

۸- «کشورهای مربوط» عبارتند از کشورهایی که کشور واردکننده، صادرکننده یا عبور باشند اعم از آنکه از کشورهای متعاقد باشند یا نباشند.

۹- «واردکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور واردکننده می‌باشد و ترتیب ورود مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را می‌دهد.

۱۰- «صادرکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور صادرکننده می‌باشد و ترتیب صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را می‌دهد.

۱۱- «تولیدکننده» عبارت از هر شخصی است که فعالیت‌های وی باعث تولید

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ۴

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

تعالیه

مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می شود یا در صورتی که شخص مزبور ناشناخته باشد شخصی که این ضایعات را تحت تملک و یا کنترل دارد.

۱۲ - «دفع کننده» عبارت است از هر شخصی که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات برای وی حمل می شود و دفع آن ضایعات را انجام می دهد.

۱۳ - «دفع» عبارت است از هرگونه عملیاتی که در ضمیمه (۴) این پروتکل مشخص گردیده است.

۱۴ - «حمل کننده» عبارت است از هر شخصی که حمل و نقل مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را انجام می دهد.

۱۵ - «شخص» عبارت از هر شخص حقیقی یا حقوقی است.

۱۶ - «کشتی» عبارت است از هر نوع شناوری که در محیط زیست دریایی عمل می کند و شامل قایقهای هیدروفویل، هاورکرافتها، زیردریایی ها، قایقهای شناور و سکوها شناور یا ثابت می باشد.

۱۷ - «منطقه پروتکل» عبارت است از منطقه ای که در ماده (۳) این پروتکل تعریف شده است.

۱۸ - «کشور متعاقد» عبارت است از هر کشوری که عضو این پروتکل شده است.

۱۹ - «کنوانسیون» عبارت از کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در مورد حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی - مصوب ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی) - می باشد.

۲۰ - «شورا» عبارت است از رکن سازمان متشکل از کشورهای متعاقد که طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۱ - «سازمان» عبارت است از سازمان منطقه ای برای حفاظت از محیط زیست دریایی که طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۲ - «مرجع صالح» عبارت است از مرجع ملی که در ماده (۱) کنوانسیون تعریف

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۲۸ / ۱ / ۱۳۲۸

پیوست

بیت‌الله

شده است یا مرجع یا مراجعی که در دولت کشور متعاقد از سوی مرجع ملی منصوب شده و مسؤول اجرای تعهدات و وظایفی است که در این پروتکل تصریح شده است.

۲۳ - «رهنمودهای فنی منطقه‌ای» عبارت است از رهنمودهایی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی که به موجب بند (پ) ماده (۱۴) این پروتکل وضع شده است.

۲۴ - «تأسیسات دریافت منطقه‌ای» عبارت از هرگونه تأسیسات به وجود آمده بر مبنای ابتکار منطقه‌ای برای دریافت ضایعات و تدارک خدمات برای بیش از یک کشور متعاقد است.

۲۵ - «حمل و نقل غیر قانونی» عبارت از هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به گونه‌ای که در ماده (۱۰) این پروتکل مشخص شده است.

ماده ۳ - منطقه شمول

منطقه‌ای که این پروتکل در مورد آن اعمال می‌شود (از این پس «منطقه پروتکل» نامیده می‌شود) عبارت است از منطقه دریایی به گونه‌ای که در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون تعریف شده به اضافه آبهایی که در سمت خشکی خطوط مبدایی قرار دارد که از آن پهنای دریای سرزمینی کشورهای متعاقد اندازه‌گیری می‌شود و در مورد بستر رودخانه تا حد آبهای شیرین و از جمله مناطق جزر و مدی، باتلاقهای شور، خورها و مصب خورها امتداد می‌یابد.

ماده ۴ - تعهدات کلی

۱ - کشورهای متعاقد بادر نظر گرفتن جنبه‌های اجتماعی، فنی و اقتصادی از به حداقل رسیدن تولید مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات اطمینان حاصل خواهند کرد.
۲ - هر کشور متعاقد کلیه اشخاصی را که تحت صلاحیت ملی آن قرار دارند، از

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - شی
تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

تعلیه

حمل و نقل یا دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات منع خواهد کرد مگر این قبیل اشخاص مجاز به انجام چنین عملیاتی باشند.

۳ - هر کشور متعاقد اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل نماید که اشخاصی که به مدیریت مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات تحت صلاحیت ملی آن اشتغال دارند اقدامات ضروری را برای جلوگیری از ایجاد آلودگی ناشی از مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که حاصل چنین مدیریتی می باشد و در صورت ایجاد آلودگی، برای کاهش عواقب آن برای سلامت انسان و محیط زیست اتخاذ می کنند.

۴ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعاتی که قرار است مشمول انتقال برون مرزی قرار گیرد مطابق قواعد و استانداردهای بین المللی که به طور عمومی پذیرفته و به رسمیت شناخته شده اند بسته بندی گردد، برچسب زده شود و حمل گردد.

۵ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که انتقال مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات همراه با سند انتقال از جایی که انتقال برون مرزی آغاز می گردد تا محل دفع آنها انجام پذیرد.

۶ - کشورهای متعاقد از کنترل مؤثر تأسیسات حمل و نقل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله بازرسی و نظارت مرتب و روزمره بر اثرات زیست محیطی این عملیات اطمینان حاصل خواهند نمود.

۷ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که قرار است صادر شود، در کشور واردکننده یا هر جای دیگر، به نحو صحیح زیست محیطی کنترل می شود.

۸ - کشورهای متعاقد در نظارت بر اثرات مدیریت مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بر سلامت انسان و محیط زیست همکاری خواهند کرد.

۹ - کشورهای متعاقد در توسعه برنامه های فنی و سایر کمکهای مربوط به مدیریت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۲۸ / ۱۲ / ۱۳۸۰

پیوست

تعلیه

صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی همکاری خواهند نمود.
۱۰ - کشورهای متعاقد حمل و نقل غیرقانونی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را جرم به شمار خواهند آورد.

۱۱ - هر کشور متعاقد به منظور اجرای مفاد این پروتکل، اقدامات قانونی و اداری مناسب و اقدامات دیگری از جمله اقداماتی برای جلوگیری و مجازات اعمال مغایر با این پروتکل را اتخاذ خواهد نمود.

۱۲ - هر کشور متعاقد مرجع صالح خود را که مسؤول انجام تعهدات و وظایف مقرر در پروتکل است، تعیین خواهد نمود.

۱۳ - کشورهای متعاقدی که حق خود را به منظور اعمال ممنوعیت واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات برای دفع اعمال می کنند، کشورهای متعاقد دیگر را به طور مستقیم یا از طریق سازمان به طور کتبی مطلع خواهند نمود. کشورهای متعاقد از صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای متعاقدی که ورود مواد زاید مزبور را ممنوع کرده اند، جلوگیری خواهند کرد یا مجوز صدور آنها را صادر نخواهند نمود.

۱۴ - هیچ یک از مفاد این پروتکل به هیچ وجه تأثیری بر حق حاکمیت کشورهای متعاقد بر دریای سرزمینی آنها که طبق حقوق بین الملل مشخص شده است و حقوق حاکمیت و صلاحیتی که کشورهای متعاقد در مناطق انحصاری اقتصادی و فلات قاره خود مطابق حقوق بین الملل دارد و اعمال آزادی ها و حقوق دریانوردی توسط کشتی ها و هواپیماهای کلیه کشورها به گونه ای که در حقوق بین الملل پیش بینی شده و در اسناد بین المللی مربوط انعکاس یافته، نخواهد داشت.

ماده ۵ - ممنوعیت ورود

۱ - واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از کشورهای غیرمتعاقد به داخل منطقه پروتکل یا عبور این مواد از این منطقه به منظور دفع نهایی توسط هر کشور متعاقد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴
تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

بِسْمِ اللَّهِ

ممنوع است.

۲ - کشورهای متعاقد می‌توانند مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را به منظور احیای منابع، بازیافت مواد، بازسازی، استفاده مجدد مستقیم یا استفاده‌های ثانوی از کشورهای غیرمتعاقد از طریق منطقه پروتکل وارد نمایند مشروط بر اینکه:

الف - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع صالح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد؛

ب - کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی، تأسیسات لازم یا محل‌های مناسب دفع برای دفع صحیح مواد زاید و خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد؛ و
پ - انتقال برون مرزی مواد زاید طبق کلیه موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط و قوانین ملی صورت پذیرد.

ماده ۶ - ممنوعیت دفع

- ۱ - دفع مواد زاید خطرناک در منطقه پروتکل ممنوع است، مگر اینکه دفع این مواد به منظور عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص شده است، صورت بگیرد.
- ۲ - در راستای نظام‌های حقوقی بین‌المللی مربوط، کلیه کشتی‌ها موظف به فراهم‌نمودن تأسیسات مناسب دریافت مواد زاید در روی عرشه برای دفع بعدی مواد زاید در تأسیسات دریافت منطقه / ملی می‌باشند. به منظور دریافت این گونه مواد زاید و مواد زاید بنادر، تأسیسات مناسب منطقه‌ای و یا ملی فراهم خواهد گردید. کشورهای متعاقد می‌تواند برای خدمات ارائه شده در تأسیسات دریافت به خاطر مدیریت مواد زاید، بادر نظرگرفتن مقررات ملی و رهنمودهای فنی منطقه‌ای هزینه‌هایی را وضع نمایند.
- ۳ - دفع دیگر ضایعات مستلزم اخذ مجوز اولیه‌ای است که توسط مرجع صالح هر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲

پیوست

تعالیه

کشور متعاقد طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای ارایه می‌گردد.

ماده ۷ - صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای غیر متعاقد
صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به وسیله کشور متعاقد به کشور غیر
متعاقد امکان‌پذیر است، مشروط بر اینکه:

- الف - کشور صادرکننده از طریق سازمان، سایر کشورهای مربوط را از قصد خود
برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات آگاه سازد؛
- ب - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد
زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد؛ و
- پ - انتقال برون مرزی طبق مقررات کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات
برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط و قوانین
ملی انجام گردد.

ماده ۸ - انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک

و دیگر ضایعات بین کشورهای متعاقد

۱ - به استثنای موادی که در بند (۲) زیر پیش‌بینی گردیده، هیچ کشور متعاقدی
مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به هیچ کشور متعاقد دیگری صادر نخواهد کرد مگر
در موارد زیر:

- الف - رهنمودهای فنی منطقه‌ای از سوی شورا به تصویب رسیده باشد؛
- ب - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد
زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد
و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع صالح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده
باشد؛

بسمه تعالی

پ - کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی و تأسیسات لازم یا محلهای مناسب دفع برای دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد.

۲ - مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می‌تواند توسط یک کشور متعاقد به کشور متعاقد دیگر برای عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص گردیده است، صادر گردد.

۳ - کشور صادرکننده به طور مستقیم یا از طریق سازمان هرگونه انتقال برون مرزی پیشنهادی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به طور کتبی به کشورهای متعاقد مربوط اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه شامل اعلامیه و اطلاعات مندرج در بخش (الف) ضمیمه (۵) خواهد بود. تنها ارسال یک اطلاعیه به هر کشور متعاقد مربوط و ارسال رونوشت آن به سازمان کافی خواهد بود.

۴ - کشور واردکننده پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال مواد با یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه خواهد داد. رونوشت پاسخی که کشور واردکننده به مراجع صالح کشورهای مربوط و سازمان ارسال خواهد شد.

۵ - هر کشور عبور که کشور متعاقد نیز می‌باشد، وصول اطلاعیه را بلادرنگ به اطلاع دهنده اعلام خواهد کرد. پس از آن کشور عبور می‌تواند ظرف سی روز پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال با یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه دهد. کشور صادرکننده تا زمانی که رضایت کتبی کشور عبور را دریافت نداشته است شروع انتقال برون مرزی را اجازه نخواهد داد. به هر حال چنانچه در هر زمانی کشور متعاقد تصمیم بگیرد که در مورد انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به طور کلی یا تحت شرایط ویژه تقاضای رضایت کتبی قبلی نماید یا شرایط خود را در این خصوص اصلاح نماید، سایر کشورهای متعاقد را بلادرنگ از تصمیم خود آگاه خواهد ساخت. در مورد اخیر چنانچه کشور

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴

تاریخ ۱۱/۱۱

پیوست

تعمیر

صادرکننده ظرف مدت سی روز از تاریخ دریافت اطلاعیه از سوی کشور عبور، پاسخی دریافت ندارد، کشور صادرکننده می تواند اجازه صدور را از طریق کشور عبور بدهد.

۶- نسخه ای از اسناد انتقال مندرج در بخش (ب) ضمیمه (۵) به همراه اطلاعیه به سازمان ارسال خواهد شد.

۷- هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و یا دیگر ضایعات تحت پوشش بیمه، وجه الضمان یا ضمانتنامه های دیگری که ممکن است به وسیله کشور وارد کننده یا کشور عبور مقرر شده باشد، قرار خواهد گرفت.

۸- کشورهای متعاقد به منظور نیل به اهداف این ماده یا یکدیگر همکاری خواهند کرد و در ارتقای مدیریت صحیح مواد زاید و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه ای تلاش خواهند کرد.

ماده ۹ - استفاده طرف ثالث از تأسیسات بندری

چنانچه تأسیسات بندری در داخل منطقه پروتکل برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات استفاده شود، هر کشور متعاهدی که دارای صلاحیت ملی بر این تأسیسات باشد و آگاهانه استفاده از چنین تأسیساتی را مجاز یا ممنوع کرده باشد، از نظر این پروتکل به عنوان کشور صادرکننده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۰ - حمل و نقل غیرقانونی

۱- از نظر این پروتکل، هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات که مغایر با این پروتکل و مقررات کلی حقوق بین الملل باشد، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی خواهد شد.

۲- درموردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه نحوه عمل صادرکننده یا تولید کننده، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

تعلیه

صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور صادرکننده در مورد حمل و نقل غیرقانونی مطلع شده یا ظرف هر مدتی که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، مواد زاید مورد نظر:

الف - توسط صادرکننده یا تولیدکننده یا در صورت لزوم به وسیله خود آن کشور به کشور صادرکننده بازگردانده می شود، یا، اگر این کار عملی نباشد؛

ب - طبق مفاد این پروتکل به گونه دیگری دفع می گردد.

بدین منظور کشورهای مربوط با بازگرداندن این قبیل مواد زاید به کشور صادرکننده مخالفت نکرده و یا مانع آن نخواهند شد یا از آن جلوگیری نخواهند کرد.

۳ - در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه عمل واردکننده یا دفع کننده به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور واردکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر توسط واردکننده یا دفع کننده یا در صورت لزوم توسط خود آن کشور طی مدت سی روز از تاریخی که کشور واردکننده متوجه حمل و نقل غیرقانونی شده است یا ظرف هر مدت دیگری که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، به گونه صحیح از نظر زیست محیطی دفع گردیده است.

بدین منظور کشورهای مربوط در صورت لزوم در دفع مواد زاید به گونه صحیح از نظر زیست محیطی با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۴ - در مواردی که مسئولیت حمل و نقل غیرقانونی را نتوان به صادرکننده یا تولیدکننده یا واردکننده یا دفع کننده نسبت داد، کشورهای مربوط از طریق همکاری اطمینان حاصل خواهند کرد که مواد زاید مورد نظر در اسرع وقت به گونه صحیحی از نظر زیست محیطی در کشور صادرکننده یا در کشور واردکننده یا هر جای دیگری که مقتضی شناخته شود، دفع گردیده است.

۵ - هر کشور متعاهدی قانون ملی/داخلی مناسبی را برای جلوگیری از حمل و نقل غیرقانونی و مجازات آن وضع خواهد نمود. کشورهای متعاهد به منظور نیل به اهداف این

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۲۸ / ۱۱ / ۱۳۸۰

پیوست

بتهالی

ماده با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۱ - وظیفه در قبال ورود مجدد

هرگاه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که مورد قبول کشورهای مربوط می باشد، با رعایت مفاد این پروتکل نتواند مطابق با شرایط قرارداد به اتمام رسد، چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور واردکننده مراتب را به اطلاع کشور صادرکننده و سازمان رسانده، نتوان ترتیبات دیگری برای دفع آنها به گونه صحیح از نظر زیست محیطی ایجاد کرد، کشور صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر به وسیله صادرکننده به کشور صادرکننده بازگردانده می شود. بدین منظور کشور صادرکننده و کشور عبور مانع برگشت این قبیل مواد زاید به کشور صادرکننده نخواهد شد.

ماده ۱۲ - اتخاذ سایر محدودیت ها

به منظور حفاظت بهتر از سلامت انسان و محیط زیست، هیچ یک از مفاد این پروتکل، هر کشور متعاقد را از وضع شرایط دیگری که در راستای مفاد این پروتکل بوده و طبق کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و قواعد حقوق بین الملل می باشند، منع نخواهد کرد.

ماده ۱۳ - ترتیبات سازمانی

سازمان علاوه بر موارد دیگر، موارد زیر را انجام خواهد داد:

- ۱ - برقراری تماس با مراجع صالح در کشورهای متعاقد در مورد اجرای این پروتکل؛
- ۲ - تدارک آموزش متخصصان ملی به ویژه برای نظارت و اجرای مفاد این پروتکل؛
- ۳ - ترتیب تدارک کمک و راهنمایی حقوقی و فنی به کشورهای متعاقد برای

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۱/۲/۱۳۸۰

پیوست

بیت

اجرای مؤثر این پروتکل در صورت درخواست؛

۴ - ارتقای شبکه و توانایی های منطقه ای به منظور تبادل داده ها و اطلاعات مرتبط

با این پروتکل؛

۵ - نگهداری دفتر ثبت ویژه تأسیسات دفع در کشورهای متعاهدی که دارای توانایی فنی کافی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای هستند که در رهنمودهای فنی منطقه ای مقرر شده، یا مشورت مراجع صالح؛

۶ - برقراری نظام نظارتی واحد برای انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر

ضایعات در منطقه پروتکل؛

۷ - تسهیل ایجاد تأسیسات دریافت منطقه ای با همکاری نزدیک کشورهای متعاهد

و سازمانهای منطقه ای / بین المللی مربوط؛

۸ - تهیه گزارشهایی بر مبنای اطلاعات دریافتی از کشورهای متعاهد در مورد

اجرای این پروتکل و آرایه آنها به شورا؛

۹ - ایجاد و برقراری ارتباط با سازمانهای بین المللی و منطقه ای مربوط و سازمانهای

خصوصی مربوط در خارج از کشورهای متعاهد، از جمله تولیدکنندگان و حمل کنندگان مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات؛

۱۰ - ایجاد و برقراری ارتباط با دبیرخانه کنوانسیون بازل در خصوص کنترل

انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها؛ و

۱۱ - انجام وظایف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل به وسیله شورا

به آن محول شود.

ماده ۱۴ - وظایف شورا

شورا وظایف زیر را انجام خواهد داد:

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

بیتان

الف - بازنگری اجرای پروتکل و بررسی کارایی اقدامات اتخاذ شده و نیاز به اتخاذ اقدامات دیگری از جمله الحاق ضمایم؛

ب - تصویب، بازنگری و اصلاح هر ضمیمه این پروتکل در صورت لزوم؛

پ - تصویب، تجدیدنظر و اصلاح رهنمودهای فنی منطقه‌ای؛ و

ت - انجام سایر وظایفی که برای اجرای این پروتکل ممکن است مقتضی باشند.

ماده ۱۵ - مقررات کلی

۱ - مفاد کنوانسیون مربوط به هر پروتکلی در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۲ - روش انجام اصلاحات پروتکلها و ضمایم آنها که طبق مواد (۲۰) و (۲۱)

کنوانسیون اتخاذ گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۳ - آیین کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون اتخاذ گردیده

است، و اصلاحات آنها در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.

۴ - ضمایم، بخش لاینفک این پروتکل را تشکیل می‌دهند، مگر اینکه در آنها به

طور صریح به گونه دیگری قید شده باشد.

ماده ۱۶ - مقررات نهایی

۱ - این پروتکل در تهران، جمهوری اسلامی ایران، از تاریخ ۱۷ مارس تا ۱۴ ژوئن

۱۹۹۸ میلادی برابر با ۱۸ ذی‌قعدة ۱۴۱۸ تا ۱۹ صفر ۱۴۱۹ هجری قمری (۲۶ اسفند

۱۳۷۶ تا ۲۵ خرداد ۱۳۷۷ هجری شمسی) برای امضای هر کشور عضو کنوانسیون مفتوح

خواهد بود.

۲ - این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق کشورهای عضو

کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد دولت کویت سپرده

خواهد شد و دولت کویت وظایف امین اسناد را طبق ماده (۳۰) کنوانسیون عهده‌دار

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره

۶۸۴

تاریخ

پیوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خواهد بود.

۳- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب پروتکل یا الحاق به آن از سوی کشورهای موضوع بند (۱) این ماده لازم الاجرا خواهد گردید.

۴- این پروتکل پس از تاریخ سپرده پنج سند تنفیذ پذیرش یا تصویب یا الحاق به این پروتکل، در مورد هر کشور موضوع بند (۱) این ماده، در نودمین روز پس از تاریخ سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط آن کشور لازم الاجرا خواهد شد. در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان تام الاختیار امضاکننده زیر که از سوی دولت‌های متبوع خود به طور مقتضی مجاز می‌باشند این پروتکل را امضا نموده‌اند.

این پروتکل در تهران در تاریخ هفدهم مارس یکهزار و نهصد و نود و هشت میلادی برابر با هجدهم ذی‌قعدة یکهزار و چهارصد و هجده قمری (۲۶ اسفند ۱۳۷۶ هجری شمسی) به سه زبان عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن از اعتبار یکسانی برخوردارند، تنظیم گردیده است.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸ - ۱
تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

تعالیه

ضمیمه ۱

طبقه‌بندی مواد زایدی که باید کنترل شوند

دسته‌های مواد زاید

- ۷۱ - مواد زاید بیمارستانی ناشی از مراقبت‌های پزشکی در بیمارستانها، مراکز پزشکی و درمانگاهها
- ۷۲ - مواد زاید ناشی از تهیه و تولید فرآورده‌های دارویی
- ۷۳ - فرآورده‌های دارویی، مواد مخدر و داروهای زاید
- ۷۴ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از سموم و داروهای گیاهی
- ۷۵ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از نگهدارنده‌های شیمیایی چوب
- ۷۶ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از حلالهای آلی
- ۷۷ - مواد زاید ناشی از به‌عمل‌آوری حرارتی و گرمکاری مواد حاوی ترکیبات سیانید
- ۷۸ - روغنهای معدنی زایدی که برای موارد استفاده اصلی خود مناسب نیستند
- ۷۹ - مواد زاید روغنی در آب، مخلوط آب و هیدروکربن‌ها و امولسیونها
- ۷۱۰ - مواد زاید و اشیای حاوی یا آلوده به ترکیبات بی‌فنیل‌های پلی‌کلرینه (PCBs)، و یا ترفنیل‌های پلی‌کلرینه (PCTs) و یا بی‌فنیل‌های پلی‌برومینه (PBBs)
- ۷۱۱ - مواد زاید قیری حاصل از پالایش، تقطیر و به‌عمل‌آوری حرارتی
- ۷۱۲ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از جوهرها، رنگها، رنگدانه‌ها، لاکها و جلادهنده‌ها
- ۷۱۳ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از رزینها، لاستیکها، نرم‌کننده‌ها و چسبها

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

تعلیه

۷۱۴ - مواد زاید شیمیایی حاصل از تحقیقات و توسعه یا فعالیتهای آموزشی که ناشناخته و یا جدید هستند و اثرات آنها بر روی انسان و یا محیط زیست شناخته نشده است.

۷۱۵ - مواد زاید ناشی از مواد قابل انفجار که مشمول قوانین دیگر نمی شوند

۷۱۶ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از مواد شیمیایی عکاسی و مواد

عکسبرداری

۷۱۷ - مواد زاید ناشی از به عمل آوری سطحی فلزات و پلاستیکها

۷۱۸ - پس مانده های ناشی از عملیات دفع مواد زاید صنعتی

مواد زایدی که به عنوان ماده اصلی حاوی مواد زیر است

۷۱۹ - کربونیل های فلزی

۷۲۰ - بریلیم و ترکیبات آن

۷۲۱ - ترکیبات کروم شش ظرفیتی

۷۲۲ - ترکیبات مس

۷۲۳ - ترکیبات روی

۷۲۴ - آرسنیک و ترکیبات آن

۷۲۵ - سلنیم و ترکیبات آن

۷۲۶ - کادمیوم و ترکیبات آن

۷۲۷ - آنتیموان و ترکیبات آن

۷۲۸ - تلور و ترکیبات آن

۷۲۹ - جیوه و ترکیبات آن

۷۳۰ - تالیم و ترکیبات آن

۷۳۱ - سرب و ترکیبات آن

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۸

پیوست

تعلیقات

- ۷۳۲ - ترکیبات معدنی فلوئور به استثنای فلورید کلسیم
- ۷۳۳ - ترکیبات معدنی سیانید
- ۷۳۴ - محلول‌های اسیدی یا اسیدهای جامد
- ۷۳۵ - محلول‌های بازی یا بازهای جامد
- ۷۳۶ - پنبه نسوز (غبار و فیبر)
- ۷۳۷ - ترکیبات آلی فسفر
- ۷۳۸ - ترکیبات آلی سیانید
- ۷۳۹ - فنل‌ها، ترکیبات فنل‌ها از جمله کلروفنل‌ها
- ۷۴۰ - اترها
- ۷۴۱ - حلال‌های آلی هالوژنه
- ۷۴۲ - حلال‌های آلی به استثنای حلال‌های هالوژنه
- ۷۴۳ - هر عضوی از دی‌بنزوفوران‌های پلی‌کلزین
- ۷۴۴ - هر عضوی از دی‌بنزو - پی - دی‌اکسیل‌های پلی‌کلرینه
- ۷۴۵ - ترکیبات آلی هالوژنه غیر از مواد موضوع این ضمیمه (مثل ۷۳۹، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴)
- ۷۴۶ - ترکیبات آلی قلع (TBT)

تعالیه

ضمیمه ۲

طبقه بندی مواد زایدی که مستلزم توجه خاص می باشند

- ۲۴۷ - مواد زاید جمع آوری شده از لوازم و اثاثیه خانگی
- ۲۴۸ - پس مانده های ناشی از سوزاندن مواد زاید خانگی
- ۲۴۹ - مواد زاید ناشی از حفاری، تغییر محل سکونت، فعالیت های کشاورزی و عملیات صنعتی که در ضمیمه (۱) و یا (۳) مشخص نشده اند.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ۱

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پوست

بسم الله تعالی

ضمیمه ۳ فهرست مشخصات خطرناک

<u>مشخصات</u>	<u>کد</u>	<u>طبقه بندی سازمان ملل متحد^(۱)</u>
قابل انفجار ماده یا ماده زاید قابل انفجار، ماده یا ماده زاید جامد یا مایعی (یا مخلوطی از ماده و ماده زاید) است که به خودی خود مستعد تولید گاز در واکنش شیمیایی در چنان دما و فشار و سرعتی است که باعث صدمه به محیط اطراف می شود.	H1	۱
مایعات قابل اشتعال واژه «قابل اشتعال» دارای همان معنی «آتش زا» است. مایعات قابل اشتعال، مایعات یا مخلوطی از مایعات یا مایعات حاوی جامدات در محلول یا سوسپانسیون	H2	۳

۱ - مربوط به نظام طبقه بندی خطر مندرج در توصیه های سازمان ملل متحد در مورد نقل و انتقال مواد خطرناک

(ST/SG/Ac.10.1 REV.5/United Nations, New York 1998)

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعلیه

می‌باشند که تولید بخار قابل اشتغالی در دمای کمتر از $60/5^{\circ}$ درجه سانتیگراد، برای آزمایشهای در محیط بسته، یا کمتر از $65/6^{\circ}$ درجه سانتیگراد، برای آزمایشهای در محیط باز، می‌کنند (مثل رنگها، جلادهنده‌ها، الکلها و غیره، اما شامل مواد یا مواد زایدی نمی‌شود که بر مبنای ویژگیهای خطرناک بودنشان به گونه دیگری طبقه‌بندی می‌شوند)، (از آنجایی که نتایج آزمایشهای در محیطهای باز و بسته به طور دقیق قابل مقایسه نیستند و حتی نتایج انفرادی آزمایشی واحد هم اغلب متفاوت می‌باشد، مقررات متفاوتی با اعداد ذکر شده فوق، برای نشان دادن تفاوتهای مزبور، در چارچوب این تعریف می‌گنجد.

جامدات قابل-اشتعال H4/1

4/1

جامدات یا مواد زاید جامد، غیر از آنهایی که به عنوان مواد قابل

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴-۱

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

تعلیقات

انفجار طبقه بندی می شوند و تحت شرایطی که هنگام جابجایی با آن مواجه می شوند به راحتی قابل احتراقند یا ممکن است در اثر اصطکاک باعث ایجاد آتش سوزی شوند یا به ایجاد آن کمک کنند.

مواد یا مواد زایدی که خود به H۴/۲

۴/۲

خود قابل احتراقند

مواد یا مواد زایدی که خود به خود تحت شرایط طبیعی که در جابجایی با آن مواجه می گردند گرم می شوند، یا در مجاورت یا هواگرم شده و سپس آتش می گیرند.

مواد یا مواد زایدی که در اثر تماس H۴/۳

۴/۳

با آب گازهای قابل اشتعال

متصاعد می کنند

مواد یا مواد زایدی که در اثر فعل و انفعال با آب، خود به خود مشتعل می شوند جدی می شوند یا در

بیماری

صورت نشت از لحاظ مادی باعث ایجاد صدمه یا حتی تخریب سایر مواد یا وسایل حمل و نقل می‌شوند و ممکن است خطرات دیگری نیز به بار آورند.

H۱۰ آزادسازی گازهای سمی در اثر تماس با هوا یا آب مواد یا مواد زایدی که در اثر فعل و انفعال با آب یا هوا، مقادیر خطرناکی گازهای سمی متصاعد می‌کنند.	۹
H۱۱ مواد سمی (تأخیری یا مزمن) مواد یا مواد زایدی که در صورت تنفس یا بلعیدن یا جذب پوستی ممکن است اثرات تأخیری یا مزمن از جمله سرطان‌زایی داشته باشند.	۹
H۱۲ سنوم محیطی مواد یا مواد زایدی که در صورت انتشار اثرات زیانبار فوری یا	۹

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

بسم الله

تأخیری بر محیط زیست از طریق
تجمع زیستی و یا اثرات سمی بر
روی سیستمهای زنده داشته یا
ممکن است داشته باشند.

H۱۳

۹

موادی که به هر طریق بعد از دفع
مواد دیگر، دارای هر یک از
خصوصیات فهرست شده فوق
باشند (مانند شیرابه زیاله)

آزمایشات

خطرات بالقوه انواع خاصی از مواد زاید هنوز به طور کامل ثبت نشده است و
آزمایشاتی برای تعیین کمی این خطرات وجود ندارد. تحقیقات بیشتری برای بهبود
روشهایی به منظور شناختن خطرات بالقوه این مواد زاید برای انسان و یا محیط زیست لازم
است. آزمایشهای استاندارد در رابطه با اجسام و مواد خالص طرح ریزی شده است.
بسیاری از کشورها آزمایشهای ملی را توسعه داده اند که می تواند در مورد مواد مندرج در
ضمیمه (۱) به کار رود تا وجود هرگونه مشخصات فهرست شده در این ضمیمه را نشان
دهد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱۱ / ۲۱

پیوست

بیت

ضمیمه ۴

عملیات دفع

الف - عملیاتی که امکان ترمیم منابع، بازیافت، احیا، استفاده مجدد مستقیم یا سایر موارد استفاده را میسر نمی‌کند

- بخش (الف) شامل تمام عملیات دفعی است که در عمل اتفاق می‌افتد.
- D۱ - دفع در داخل یا روی زمین (به طور مثال دفن در زمین و غیره).
- D۲ - به عمل آوری در زمین (به طور مثال تجزیه بیولوژیکی مواد دفعی مایع یا لجنی در خاک و غیره).
- D۳ - تزریق عمیق (به طور مثال تزریق مواد قابل تلمبه‌زنی در داخل چاهها، گنبد‌های نمکی که به صورت طبیعی در مخازن یافت می‌شوند و غیره).
- D۴ - نگهداری روی سطح زمین (به طور مثال قراردادن مایع یا سیالات دور ریختنی در داخل حفره‌های بزرگ، برکه‌ها یا کولابها و غیره).
- D۵ - محل‌های مخصوص طراحی شده برای دفن در زمین (به طور مثال قراردادن در داخل اتاقک‌های خطی که از همدیگر و محیط اطرافشان جدا می‌باشند و غیره).
- D۶ - آزادسازی در داخل یک پیکره آبی به غیر از دریاها / اقیانوسها.
- D۷ - آزادسازی در داخل دریاها / اقیانوسها از جمله جادادن در کف دریا.
- D۸ - به عمل آوری زیستی که در جای دیگری در این ضمیمه مشخص نشده است و منجر به ترکیبات یا مخلوط نهایی می‌شود که به وسیله هریک از عملیات مندرج در بخش (الف) دفع می‌شود.
- D۹ - به عمل آوری فیزیکی شیمیایی که در جای دیگری از این ضمیمه مشخص نشده است و منجر به ترکیبات یا مخلوط نهایی می‌شود که به وسیله هریک از عملیات

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۸ / ۱۱ / ۴

پیوست

تعمیر

مندرج در بخش (الف) دفع می شود. (به طور مثال تبخیر، خشک نمودن، تکلیس «تبدیل به آهک نمودن» خنثی نمودن، رسوب دادن و غیره).

D۱۰ - سوزاندن بر روی زمین.

D۱۱ - سوزاندن در دریا.

D۱۲ - انبارنمودن دائمی (به طور مثال قراردادن ظروف در معادن و غیره).

D۱۳ - مخلوط کردن یا بهم زدن قبل از انجام هرگونه عملیات مندرج در بخش

(الف).

D۱۴ - بسته بندی مجدد قبل از انجام هرگونه عملیات مندرج در بخش (الف).

D۱۵ - انبارنمودن در ارتباط با هرگونه عملیات مندرج در بخش (الف).

ب - عملیاتی که ممکن است به ترمیم منابع، بازیافت، احیا، استفاده مجدد

مستقیم یا سایر موارد استفاده منجر شود

بخش (ب) شامل تمام عملیات مربوط به موادی است که از نظر قانونی مواد زاید خطرناک تعریف یا تلقی می شود و در غیر این صورت منجر به عملیات مندرج در بخش (الف) می گردد.

R۱ - استفاده به عنوان سوخت (به جز در موارد سوزاندن مستقیم) یا به عنوان

روشهای دیگر تولید انرژی.

R۲ - بازیافت / احیای حلال ها.

R۳ - بازیافت / احیای مواد آلی که به عنوان حلال از آنها استفاده نمی شود.

R۴ - بازیافت / احیای فلزات و ترکیبات فلزی.

R۵ - بازیافت / احیای مواد معدنی دیگر.

R۶ - احیای اسیدها یا بازها.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

تعمیرات

- R۷ - بازیافت ترکیباتی که برای کاهش آلودگی از آنها استفاده می شود.
- R۸ - بازیافت ترکیبات از کاتالیزورها.
- R۹ - تصفیه مجدد روغنهای مستعمل یا سایر موارد استفاده مجدد از روغنهایی که قبلاً استفاده شده اند.
- R۱۰ - اصلاح خاک به نحوی که برای مقاصد کشاورزی یا اصلاح اکولوژیکی خاک مفید واقع گردد.
- R۱۱ - استفاده از مواد باقیمانده حاصل از هریک از عملیات R۱ تا R۱۰
- R۱۲ - مبادله مواد زاید به منظور بهره برداری در هریک از عملیات R۱ تا R۱۱
- R۱۳ - جمع آوری مواد به منظور بهره برداری در هریک از عملیات بخش (ب).

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ - ۱۱ / ۲

پیوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ضمیمه ۵ (الف)

اطلاعاتی که باید در اطلاعیه ارایه شود

- ۱ - دلایل صدور مواد زاید.
- ۲ - صادرکننده مواد زاید.
- ۳ - تولیدکننده های مواد زاید و محل تولید آن. ^(۱)
- ۴ - دفع کننده مواد زاید و محل واقعی دفع. ^(۱)
- ۵ - حمل کننده (های) مورد نظر مواد زاید یا نمایندگان آنها، (اگر مشخص شده اند). ^(۱)
- ۶ - کشور صادرکننده مواد زاید.
مرجع صالح ^(۲)
- ۷ - کشورهای عبور مورد نظر.
مرجع صالح ^(۲)
- ۸ - کشور واردکننده مواد زاید.
مرجع صالح ^(۲)
- ۹ - اطلاعیه واحد یا کلی.
- ۱۰ - تاریخ های مورد نظر حمل و مدت زمانی که فرار است طی آن مواد زاید صادر شوند و خط سیر پیشنهادی (شامل محل ورود و خروج). ^(۳)
- ۱۱ - وسایل حمل و نقل پیش بینی شده (جاده، راه آهن، دریا، هوا و آبهای داخلی).
- ۱۲ - اطلاعات مربوط به بیمه. ^(۴)
- ۱۳ - عنوان و مشخصات فیزیکی مواد زاید از جمله شماره (Y) و شماره سازمان

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴-ت

تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۸

پیوست

بسم تعالی

ملل متحد و ترکیبات آن^(۵) و اطلاعات لازم در باره هر نوع اقدامات ضروری برای حمل و نقل از جمله اقدامات اضطراری در صورت بروز حوادث.

۱۴ - نوع بسته‌بندی پیش‌بینی شده (به‌طور مثال در بشکه، در تانکر).

۱۵ - مقدار تخمینی وزن / حجم^(۶).

۱۶ - فرایندی که به وسیله آن مواد زاید تولید شده است.^(۷)

۱۷ - در مورد مواد زاید مندرج در ضمیمه (۱)، طبقه‌بندی‌هایی بر مبنای

ضمیمه (۳) مشخصات خطرناک شماره (H) و طبقه‌بندی سازمان ملل متحد.

۱۸ - روش دفع طبق ضمیمه (۴).

۱۹ - اعلامیه تولیدکننده و صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات.

۲۰ - اطلاعات ارایه شده (از جمله توضیحات فنی کارخانه) به صادرکننده یا

تولیدکننده از سوی دفع‌کننده مواد زاید که براساس آن وی (دفع‌کننده) چنین ارزیابی

می‌نماید که هیچ دلیلی برای اعتقاد به اینکه مواد زاید براساس قوانین و مقررات کشور

واردکننده از نظر زیست محیطی به طور صحیح اداره نمی‌شوند، وجود ندارد.

۲۱ - اطلاعات مربوط به قرارداد بین صادرکننده و دفع‌کننده.

زیر نویس

(۱) نام کامل و نشانی، شماره تلفن یا شماره دورنگار و نام، نشانی شماره تلفن،

تلکس یا دورنگار شخصی که قرار است با وی تماس حاصل شود.

(۲) نام کامل و نشانی، شماره تلفن، تلکس یا دورنگار.

(۳) در مورد اطلاعات کلی شامل چندین حمل، تاریخ پیش‌بینی شده هر یک از

دفعات حمل یا در صورت مشخص نبودن، ذکر تعداد دفعات پیش‌بینی شده حمل الزامی

خواهد بود.

(۴) اطلاعاتی که قرار است در باره شرایط بیمه مورد نظر و نحوه تأمین آن توسط

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴-ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

بسم الله

صادرکننده، حمل کننده و دفع کننده ارایه شود.

- (۵) ماهیت و تراکم (غلظت) ترکیبات بسیار خطرناک، از نظر میزان سم و سایر خطرات مواد زاید، در هر دو مورد جابجایی و روش پیشنهادی برای دفع.
- (۶) در مورد اطلاعیه کلی شامل چندین حمل، کل مقدار تخمینی و مقادیر تقریبی هر یک از دفعات حمل ضروری است.
- (۷) تا جایی که برای ارزیابی خطر و تعیین متناسب بودن عملیات دفع پیشنهادی، لازم است.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۶۸۴ - ق

تاریخ ۱۳۸۰ / ۱ / ۲۸

پیوست

بسمه تعالی

ضمیمه ۵ (ب)

اطلاعاتی که باید در سند انتقال درج شود

- ۱ - صادرکننده مواد زاید.^(۱)
- ۲ - تولیدکننده (های) مواد زاید و محل تولید.^(۱)
- ۳ - دفع کننده مواد زاید و محل واقعی دفع.^(۱)
- ۴ - حمل کننده (های) مواد زاید یا نماینده (های) وی.^(۱)
- ۵ - موضوع اطلاعیه واحد یا کلی.
- ۶ - تاریخ شروع نقل و انتقال برون مرزی و تاریخ (های) و امضای رسید توسط شخصی که مسئولیت مواد زاید را برعهده دارد.
- ۷ - وسیله حمل و نقل (جاده، راه آهن، آبراه های داخلی، دریا و هوا) از جمله کشورهای صادرکننده، عبور و واردکننده، همچنین نقطه ورود و خروج در صورتی که این نقاط مشخص شده باشند.
- ۸ - مشخصات عمومی مواد زاید (وضعیت فیزیکی، طبقه بندی و نام صحیح حمل و نقلی سازمان ملل متحد، شماره سازمان ملل متحد، شماره (Y) و شماره (H) در صورت امکان).
- ۹ - اطلاعاتی در مورد شرایط ویژه در موقع حمل و نقل از جمله پیش بینی های اضطراری در مواقع حوادث، ورقه داده های ایمنی مواد (MSD) نیز باید برای کلیه مواد زاید تهیه گردد.
- ۱۰ - نوع و تعداد بسته بندی ها.
- ۱۱ - مقدار وزن / حجم.
- ۱۲ - اعلامیه تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بسم تعالی

۱۳ - اعلامیه تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر عدم اعتراض مراجع صالح کلیه کشورهای مربوط.

۱۴ - تأیید دفع کننده در مورد وصول مواد به تأسیسات دفع تعیین شده و مشخص نمودن روش دفع و تاریخ تقریبی دفع.

زیر نویس

اطلاعات موردنیاز در سند انتقال در صورت امکان در یک سند به همراه اطلاعات موردنیاز به موجب قواعد حمل و نقل قید خواهد شد. در صورتی که این کار امکان نداشته باشد اطلاعات باید تکراری نبوده و کامل کننده اطلاعاتی باشد که به موجب قواعد حمل و نقل ضروری است. سند انتقال باید دربرگیرنده اطلاعاتی در مورد شخص مسؤل ارایه اطلاعات و تکمیل هر نوع برگه باشد.

(۱) نام کامل و نشانی، شماره تلفن یا دورنگار و نام، نشانی، شماره تلفن، تلکس یا دورنگار شخصی که باید در موارد اضطراری با وی تماس گرفت.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل شامل شانزده ماده و پنج ضمیمه به شرح پیوست در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. /ن

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی